

Sosiaalidemokraattien ja vasemmiston valtuustoryhmien valtuustoaloite vieraslajien torjunnan tehostamisesta

Ympltk 14.10.2025 § 71
244/10.03.01.05/2025

Eurajoen sosiaalidemokraattien ja vasemmiston valtuustoryhmät ovat tehneet seuraavan valtuustoaloitteen:

”Siistimpi Eurajoki – vieraslajien torjunnan tehostaminen

Eurajoen alueella on kuluvan kesän aikana havaittu useissa kohteissa vieraslajien, kuten lupiinin runsasta leviämistä. Vieraslajit heikentävät luonnon monimuotoisuutta, muuttavat maisemakuvaa ja syrjäyttävät alkuperäistä kasvillisuutta. Niiden hallinta on tärkeää sekä ympäristön että kuntalaisten viihtyisyyden näkökulmasta.

Kuntalaisten käytössä on ollut Crowdsora-sovellus, jonka avulla on voinut ilmoittaa vieraslajihavaintoja. Sen rajoitteena on kuitenkin torjuntatoimien riittämättömyys, sillä siinä vieraslajihavainnot voidaan kohdistaa ainoastaan kunnan omistamille alueille, mikä on jättänyt suuren osan esiintymistä hoitamatta maa-alueilla, joita kunta ei omista.

SDP:n valtuustoryhmä esittää, että Eurajoen kunta käynnistää kesäkaudelle 2026 kokeilun, jossa palkataan yksi tai kaksi työntekijää (esimerkiksi nuoria kesätyöntekijöitä tai pitkäaikaistyöttömiä) hoitamaan vieraslajien poistamista myös yksityisten ja muiden tahojen omistamilta maa-alueilta.

Toimintamalli olisi seuraavanlainen:

- Kunta tarjoaa kuntalaisille yhteydenottokanavan (puhelin ja /tai sähköposti), johon kuntalaiset voivat ilmoittaa havainnoistaan.
- Työntekijät selvittävät kohteen maanomistajan, pyytävät luvan vieraslajien torjuntaan ja toteuttavat poistotyön luvan saatuaan.

Selkeät hyödyt kunnalle ja kuntalaisille:

- Siistimpi ja viihtyisämpi asuinympäristö
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Nuorten ja työttömien työllistymismahdollisuudet
- Kustannustehokas ratkaisu näkyvin tuloksin

Esitämme, että Eurajoen kunta valmistelee tämän toimintamallin toteutettavaksi kesäkaudelle 2026.”

Vieraslajien sääntely perustuu lakiin vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) ja siihen liittyvään valtioneuvoston asetukseen (704/2019). Laki kieltää haitallisten vieraslajien kasvattamisen, pitämisen hallussa ja päästämisen ympäristöön sekä velvoittaa kiinteistön omistajat poistamaan niitä alueiltaan. ELY-

keskukset valvovat lain noudattamista ja voivat määrätä poistamaan vieraslajeja. Vastuu vieraskasvilajien hävittämisestä kuuluu kiinteistön haltijalle tai omistajalle.

Kunnan ympäristönsuojelu ohjeistaa ja tiedottaa kuntalaisia vieraslajien torjuntaan liittyvissä asioissa, mutta ei vastaa itse torjunnasta. Ympäristölautakunta ei myöskään vastaa vieraslajien lainsäädännön noudattamisen valvonnasta, vaan kuntalaisten tulisi ilmoittaa haitallisista vieraslajihavainnoista suoraan valvovalle viranomaiselle eli ELY-keskukselle.

Eurajoen kunnassa on vieraskasvilajien torjuntaan ollut kaksi vuotta käytössä Crowdsorsa-peli, jonka toiminnasta on kunnassa saatu hyviä kokemuksia. Peli toimii vain kunnan omistamilla alueilla eikä sitä ole mahdollista laajentaa koskemaan yksityisomisteisia kiinteistöjä.

Aloitteessa ehdotettu toimintamalli on haasteellinen toteuttaa, sillä vieraskasvilajien torjunta ei kuulu jokaisenoikeuteen eikä myöskään kunnan lakisääteisiin viranomaistehtäviin. Kunta ei ylläpidä kiinteistöjen rekisteritietoja (mukaan lukien omistajatiedot). Kunnan tietyillä viranhaltijoilla on oikeus tarkastella kiinteistön tietoja osana oman viranomaistehtävän hoitoa, mutta tietoja ei saa luovuttaa eteenpäin.

Aloitteessa mainittuna yhteydenottokanavana voisi toimia kunnassa jo käytössä oleva ilmainen Commu-sovellus, jonka kautta voidaan pyytää ja tarjota apua mm. erilaisiin pieniin pihatöihin. Tämän palvelun kautta voisi olla mahdollista saada apua myös oman kiinteistön vieraskasvien poistoon.

Lisätiedot:
ympäristöinsinööri
Mari Salminen
Eurajoen kunta
puh. 044 701 7036

Päätösehdotus

Ympäristölautakunta päättää antaa edellä esitetyn selvityksen vastauksenaan valtuustoaloitteeseen.

Päätös

Hyväksyttiin
